

HOOFDSTUK XI.

DE AFGEVAARDIGDEN DER FRONTPARTIJ VERVULLEN HUNNE ZENDING.

Laat ons nu nagaan welke de propagandamiddelen waren, waarmede de afgevaardigden der Frontpartij, met medehulp der Duitschers, en als het ware voor rekening dezer, in bezet België de bevolking trachtten te winnen voor de activistische zaak, en op het front onze soldaten aan te zetten tot vaandelvlucht of tot opstand.

I. -- IN BEZET BELGIE.

A. *Dagbladartikels.*

Voorals twee maakten ophef: « *Haat en liefde* » van Charpentier en « *Wie kweet zijn plicht niet?* », door Van Sante.

B. « *Vlaanderens Weezang aan den IJzer* ».

Op andere plaatsen wordt er genoegzaam over den inhoud dier brochuren gesproken, dan dat wij er hier nog zouden moeten over uitweiden.

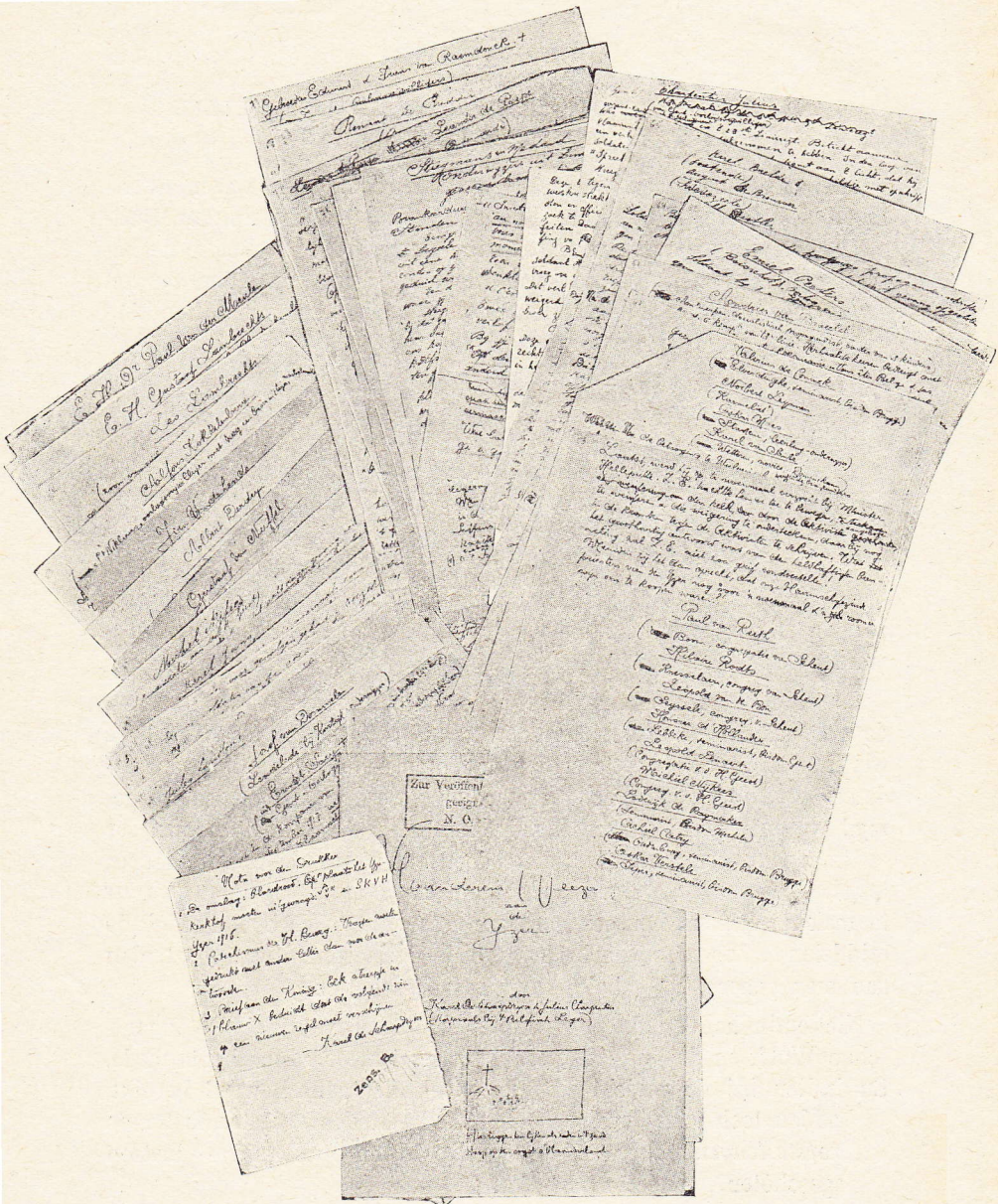
Er waren drie brochures van dien naam. De twee eerste bevatten de voornaamste vlugschriften der *Frontpartij* en nota's over hare werking. De derde bevatte eenige nota's en eene opsomming van soldaten (waaronder zeer veel brankardiers) die gestraft werden, zoogezegd wegens hunne Vlaamschgezindheid. Het was De Schaepdrijver en Charpentier natuurlijk niet te doen om trouw de waarheid neer te schrijven, maar wel om een afgrijzenwekkende propagandabrochure te maken, volgens het gewetenlooze principie « Het doel heiligt de middelen ». Zoo men daarbij een goede dosis romantisme voegt, dan kan men genoeg het gehalte naar waarde schatten.

Niettemin hadden deze brochures een zekeren bijval. Het agentschap Wolff en de Deutsche pers werkten daartoe ruimschoots mede. En indien bij de verschijning het doel niet gansch werd bereikt, ze hadden toch voor gevolg, dat het zaad van den vuigsten laster en de *grootste leugen* mild werd rondgestrooid, en op sommige plaatsen is opgeschoten.

C. *Meetings.*

De afgevaardigden gaven meetings door gansch het land (zooals ze dit uiteengezet hadden in hun schriftelijk propagandaplan).

Twee der meetings die meest ophef maakten, waren deze in de

N° 21. « Vlaanderens Weezang aan den Yzer »

(Eenige bladen uit het handschrift, alsmeê een briefje van de Schaepdrijver voor den drukker.)

Ministerieele Woorden en Werkelijkheid

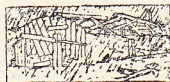
Eenige dagen voor de Broqueville als minister in braken viel, werd hem vanwege een Kamerlid gevraagd of het waar was, dat de soldaten uit de boetscompagnie zoo slecht behandeld werden. Het antwoord luidde natuurlijk ontkennend. Alles was er om te beger!

Het bekende « Vlaamse» Wetsang van den Jaren » was er echter heel anders, voor te vertellen: behandeling slechter dan dieren, om tot bekrassing een graf voor de handen uit het liget, terwijl men de lijen onze Vlaamsche jongens voor de loogruven laat liggen, als wanneer er zich honden aanbieden om ze weg te halen.

Tot staating der Broqueville'sche woorden geven we onderstaande illustratie

In een ommekeer krete bewegen zij zich vrij
En hebben nooit te klagen over dwanglandij.

„Aus moeset is klaar en goed verlicht
Verkoudheid dieet er nooit geducht

Men niet te menigmaal des vrees van talen eens
Dat zij, dank d'overvloed, vrie eten later staan

De licht verscheiden worden, eveler era vrees rap
behandeld naar des vreesvrees eveler dat vreesvreeschap

Gevoelsheidsvrees worden er zeer hoog geschat
Men geeft de geteisterde vreesvrees dag een bad

De zware sterven hebben de volstrakte naar
Gevangens ook bezoek weazer 't hun hartje laat

OP HET BELGISCH HONDENKERKHOF
« Ça va le chien fidèle, mort pour la patrie »

En sterft er geen soldaat, verrees in een straf
Men plaatst een monument of krete dan op een graf.

N° 22. Eene teekening uit de « Vlaamsche Smeder ».

België's eerste minister Baron de Broqueville, wijzend naar de gemenevolden Vlamingen:
— « Na den oorlog, chère amie, zullen die hun Vlaamsch met meer noodig hebben! »

(Uit « De Toorts » van 29 Juli 1917.)

N° 23. Eene teekening uit de « Toorts ».

Scala te Brussel, waar Van Sante, Borms en Van Cleemputte (een uit Göttingen ten dienste der propaganda vrijgelaten krijgsgevangene) het woord voerden, en op het studentencongres te Antwerpen waar spraken Van Sante, Dosfel, Moens (student) en Moortgat (leeraar).

De activistische bladen gaven er opgeblazen verslagen over.

Te Gent, op 4 Oogst 1918, predikte *Charpentier* eens te meer « *hoe de Vlaamsche soldaten op het front stelselmatig worden vermoord* ». Hij droeg natuurlijk zorg, niet te melden hoe hij aan de Duitschers al de stellingen die hij kende had verraden, en oorzak was van den dood van honderden Vlaamsche jongens, neergeschoten langs de wegen, en in de schuilplaatsen, door hem op de Deutsche stafkaarten aangeteekend.

R. De Cneudt, die na hen sprak, bond er nog minder doekjes om :

« *De Deutsche overwinning is onze overwinning. Deutschland heeft al zijn mannen noodig voor den strijd. Dus moeten onze werklieden voor Deutschland arbeiden. Zij doen het graag (vraag slechts aan de ongelukkige Z. A. B., N. v. d. S.) maar wij vragen eene menschwaardige (!?... N. v. d. S.) behandeling voor onze Vlaamsche werklieden... »*

Op een andere meeting, insgelijks te Gent, op 15 Oogst 1918, spraken *De Schaepdrijver* en *Charpentier*. Wat de eerste daar uitkraamde beoordeele men na dit proefbeetje :

« De redenaar sprak daarna van het ontstaan en de ontwikkeling der frontbeweging, ontkiemd vanaf den loopgravenoorlog, nadat de geestdrift der eerste dagen was geluwd. — Men werkt aan de verfransching van iederen Vlaamschen soldaat. — Wat nog het ergste is, dat zijn de zoogenaamde oorlogsmeters, meestal deernen van het laagste allooi, waarmede de onschuldige Vlaming briefwisseling moet onderhouden en waarbij hij zijn verlof moet doorbrengen, natuurlijk te Parijs. Het gevolg is een schrikwekkende toename der venerische ziekten waartegen niets beproefd wordt in het Belgische leger. Een officier zegde zelfs brutaal weg : Een goed soldaat moet een geslachtsziekte hebben! enz. »

Charpentier sprak van de « *Belgische Ententeregeering* ». Hij eindigde met de verklaring, dat hij de zekerheid had, dat alle Vlaamsche soldaten gereed waren om Vlaanderen te verdedigen met de wapens in de hand tegen Frankrijk en zijne lakeien in ons eigen land. (Al deze gegevens naar het officieel Duitsch verslag.)

Daarnaar kan men oordeelen hoe het er op die meetings toeging.

Waren die lieden nog Belgen?

D. Propagandaverloven.

Op aanvraag der afgevaardigden werden aan de krijgsgevangenen activisten verloven toegestaan van drie, vijf tot acht dagen, die ze vrij te huis mochten overbrengen. Natuurlijk waren eenige sluwe voorwaarden aan het toekennen van zulkdanig verlof gehecht. Men vorderde dat deze die er gebruik van maakten op bedekte wijze propaganda zouden maken in hunne verblijfplaats, 't zij door te vertellen over het martelaarschap der Vlaamsche soldaten aan het front, 't zij door activistische vlugschriften of brochures te verspreiden of liever te vergeten op een of andere herbergstafel, wat zeker voor gevolg zou hebben dat de verbruikers of de herbergsbaas er belang zouden in stellen « *omdat dit van een Belgisch soldaat kwam* ».

Iedere verlofganger moest daarbij een omstandig verslag leveren over zijn verlof, over den geestestoestand in zijn stad of gemeente, enz.

Zulke verloven waren een machtig middel om nieuwe aanhangers te kweken. Wanneer nieuwe krijgsgevangenen werden aangebracht, spraken de activistische zendelingen hen gedurig over dat verlof en over het genoeg, zich, na vier jaar afwezigheid, wederom eens in den huiselijken kring te bevinden. En sommige ongelukkigen, nog half bedwelmd door den strijd, konden niet weerstaan aan de verleiding, en zonder overtuiging gaven ze toe. Maar dan was de brug achter hen afgebroken. Ze rolden op het hellend vlak van het activisme, dat ze reeds *gekompromitteerd* had, steeds dieper en dieper, om soms in het vuigste verraad te eindigen. En zoo, kwam helaas meer dan een dappere jongen, die moedig aan het front had gestreden, door de sluwe huichelarij der frontleiders in den modderpoel terecht...

E. Propagandatochten.

Daar het overloopen stelselmatig werd aangemoedigd en er dus meer vaandelvluchtigen toekwamen, stelden de afgevaardigden aan den Duitschen inlichtingsdienst voor, een kern activistische soldaten te vormen die propagandatochten zouden ondernemen in de dorpen om Kortrijk gelegen.

Niettegenstaande de liefde en den eerbied die de bevolking voor het Belgische uniform had, en de zorg waarmede die tochten voorbereid werden, was de bijval soms hoogst twijfelachtig.

Op een Zondag morgen gingen al de gevangenen van het Kamp van Kortrijk, vergezeld van een enkelen Duitser, op propagandatocht naar Staceghem. Na het einde der mis, verspreidden zij zich onder de geloovigen om de hun opgelegde taak te vervullen. De bewoners namen den schijn aan goedwillig te luisteren; toen echter een soldaat,

Julien Mylle, van het 2° linieregiment, openlijk verklaarde dat hier enkel op bevel en in 't voordeel der Duitschers gehandeld werd, was de activistische nederlaag volkomen. De dappere Mylle werd kort daarop naar Duitschland gevoerd.

Op een anderen Zondag zou de « Groeninger Wacht » van Kortrijk het stuk « De Spaansche Vlieg » te Wevelghem opvoeren. Ongeveer 80 krijgsgevangenen werden er heen gezonden. Ziehier wat daarover gemeld wordt in het verslag aan eersten-luitenant Picht, hoofd van het krijgsgevangenkamp te Kortrijk :

« In den schouwburg, enkel de vrouwen van eenige Kortrijksche activisten, de families van drie krijgsgevangenen uit Wevelghem, en een vijftal inwoners. — Bij het verlaten van den schouwburg, werd er met steenen geworpen, men jowde de activistische soldaten uit, men wierp hun den scheldnaam « verraders » naar het hoofd. — Een herbergier weigerde hen te bestellen en deed het slechts op bevel der Duitschers. Een der krijgsgevangenen moest door de Duitschers uit de handen van de woedende bevolking worden gehaald. Later heeft men vernomen dat de pastoor van Wevelghem, die vermijden wilde dat zijne parochianen in een activistische valstrik zouden loopen, in zijn sermoen verboden had naar de vertooning te gaan, onder voorwendsel dat ze onzedelijk was. »

Twee activistische gevangenen M. en V. B. gingen op zekeren dag, vergezeld van een Duitscher, een bezoek brengen aan *Hugo Verriest*, en vroegen naar de meening van den grijzen priester over het activisme.

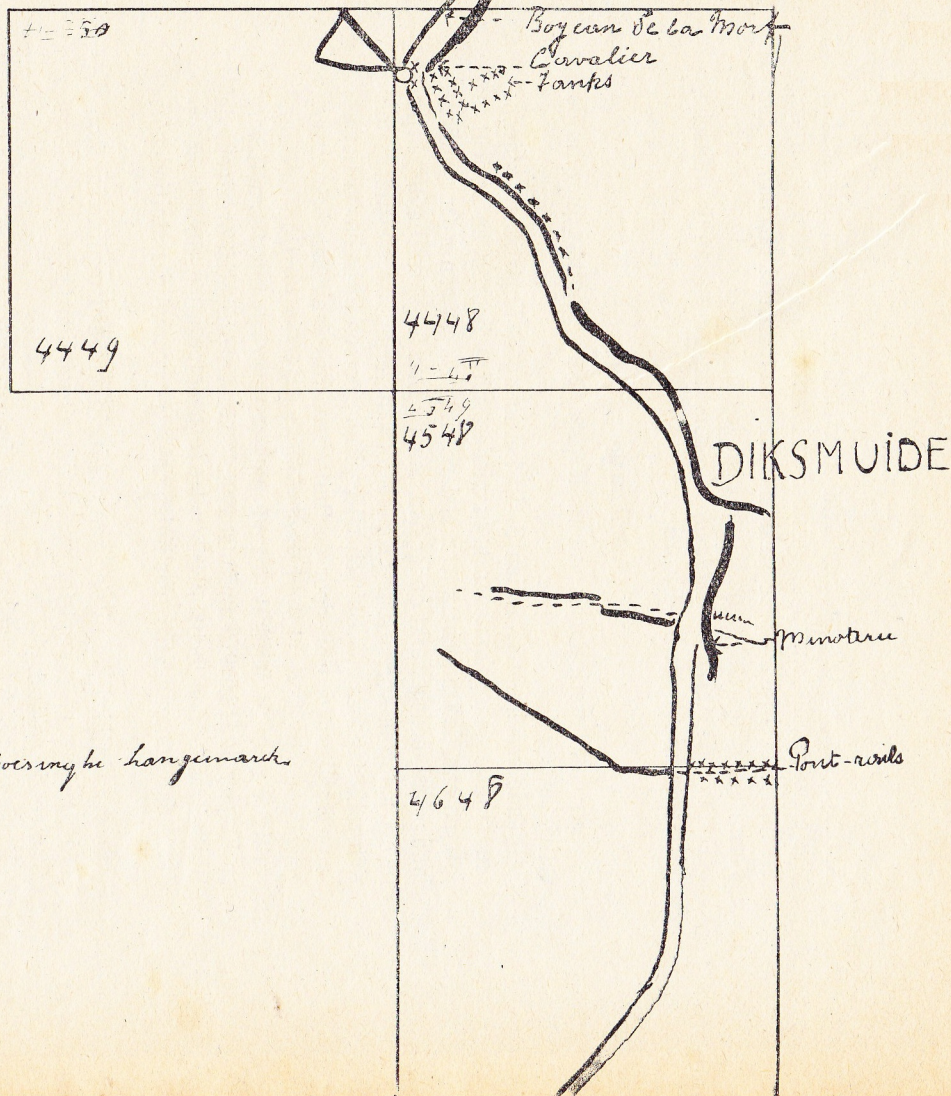
De leerling van Guido Gezelle, de geestelijke meester van Albrecht Rodenbach, antwoordde hun : « *Ik kan de bestuurlijke scheiding noch begrijpen, noch goedkeuren. En verder, als Belg, als Vlaming, als Kristen, zou ik mij niet kunnen vergeven mij van mijn Koning te scheiden.* »

F. Bals, liederavonden en tooneelvertooningen.

Geen middel werd onverlet gelaten, om de veel gemakkelijker te misleiden jeugd in de beweging mede te slepen. Door bals werden de jonge meisjes aangelokt, die er geen kwaad konden inzien met eenige Belgische soldaten te dansen. Daar werden zij echter met de activistische gedachten vertrouwd, en uit die bals groeien eenige activistische dweepsters.

Op de liederavonden werden naast een paar Vlaamsche liederen meestal strijdliederen aangeleerd in den aard van « *Waarom?* » en « *Frontlied* », waar, naast haat en romantische overdrijvingen, oproerige bedreigingen worden uitgesproken tegen het vervloekte Belgische dwangregiem.

René Maes had het stuk « *Waarom?* » geschreven. Het werd te

Schets van 't front naar een stafkaart door activistische gevangenen opgemaakt voor den inlichtingsdienst van het IVe Duitsche leger.

Kortrijk, Brugge, Oostende en Gent opgevoerd, en bekwaam bijval; alles was er in gesteld, om op het gemoed van eenvoudige lieden te werken, en hun medelijden op te wekken voor het « martelaarschap » der Vlaamsche soldaten, evenals hun haat tegen de Belgische regeering.

Een tweede stuk « *De Heldendood* » kon, tengevolge van de Duitsche nederlaag, niet opgevoerd worden.

Spionage.

Geen enkel werkje, ook van de laagste soort, stootte overigens de activisten af.

Diende een hunner, Julien S., in het kamp te Kortrijk als spioen, om de nieuw aangekomenen te bespieden, uit te hooren, en bericht te leveren aan de Duitschers, een andere, die vroeger aan « Ons Vaderland » had medegewerkt onder den naam « Lucifer », en die insgelijks in het kamp te Kortrijk de propere rol van verklikker vervulde, bood zich zelfs aan, om een Duitsch vliegeschader op een tocht boven Havere te vergezellen; toen dit door de Duitschers, bij gemis aan betrouwen, geweigerd werd, trachtte hij op andere wijze aan zijne meesters nuttig te zijn, namelijk door op eene zeer vergrootte kaart van Havere en Etaples de te bestoken plaatsen aan te duiden; hij wist overigens de Duitschers tot den tocht naar Etaples te doen besluiten, door te bevestigen dat sommige der gasthuisbarakken eenvoudig munitiedepots waren.

De verschrikkelijke uitslag van dat luchtbombardement, waar honderden zieken en gekwetsten en talrijke ziekendiensters om het leven kwamen, is gekend.

En de twee hier aangehaalde waren, helaas, de eenige niet die aldus tegen hun eigen land, *tegen hun eigen Vlaamsche makers*, spionneerden...

II. — DE PROPAGANDA OP HET FRONT.

A. *Vlugschriften.*

Kort na hun overloopen, begonnen de afgezanten, volgens het hun opgelegde plan, op ons front tal van vlugschriften te werpen. Deze waren met leennamen ondertekend. « Beerkuip » was de Schaeppdrijver; « Jideeltje » Haesaert; — « IJzerjongen » was Charpentier, de eigenlijke afgezant; zijn speudoniem was alleen gekend van den Ruwaard.

Over 't algemeen werden die vlugschriften op 10,000 exemplaren getrokken.

Het dubbel doel was :

1° De Legerkomissie inlichten, over het volbrengen der zending
a) bij zekere activistische leiders en b) bij de Duitschers;

Broeders van den Yzer!

Van uit Vrij Vlaanderen, pralend in gouden zonneluister, stuur ik u mijn nartelijksten broedergroet!

Ik keer weer van een tochtje door ons lieflijke dorpjes en vriendelijke steden. De Lente rilt en huppelt over de zwellende veie landouwen. Ik juich en ik jubel, wijl alom, op dezen stemmigen Meiavond, de forsche, vranke opstandingskreet weerschalt van uit stampvolle meetingzalen, van uit onze vastberaden, onverschrokken pers, van uit de Duitsche en Hollandsche kampen. Toch schrijft er weemoed in mijn ziel en, ontroerd, gedenk ik uw leven ginds in de bloedgrachten, uw leven van arme, miskende en verachte zwoegers

Tot 1^{en} Mei van dit jaar stond ik ook vóór den Yzer, moest ik ook Havere en zijn ellendige bende roem en eer helpen bevechten, moest ik ook wroeten en slaven in 't zweet mijns aanschijns, mijn Vlaamsche spieren en Vlaamsch bloed ten offer brengen aan wat met de diepste stem van mijn geweten vloekte. O! dat onmenschelijk, gruwelijk leven van den Vlaamschen piot in de loopgraven, binst de eindelooze marchen en doodelijk nachtwerk, nooit tenden gesjouwd, nooit genoeg afgebeeld naar den zin van zijn meesters!

Ik gevoel het zoo smartvol, broeders, uw eindelooz martelaarschap. Nu al 4 jaar aan den gang en maar steeds zonder eenig hooplicht in de toekomst. Want, ja, de toekomst grijnst zoo somber, zoo vol dreigend donker, nog wordt, helaas, eerlang de vrede niet ingeluid

Engeland, — het grijpland, het land van roof en kleine volkerenverdrukkung, de moordenaar der Boeren en der Ieren, de moordenaar onzer moeders en kinders, de eerlooze opruijer die Servië, Montenegro, Roemenie in het gedrang joeg en ze lafhartig in den steek liet, — het wil er nog maar niet toe besluiten zijn veroveringsinzichten op de Duitsche kolonies op te geven

Frankrijk, — dat in den loop der geschiedenis ons onophoudend bestookte, onze steden plat legde en ons'n aanzienlijk deel grondgebied afnam — volhardt nog steeds Duitsch Elzas-Lotharingen, — in de 17^e Eeuw door den Franschen Koning Lodewijk de 14^e van Deutschland gestolen, — te willen inpalmen.

Desnoods zullen ze hun Haversche lakeien wel dwingen, haar uitgeput legertje een tweeden Yzerslag te doen aangaan en als bruggehoofd te doen dienen voor de stad Kales

Broeders, hier ontwaakt Nieuw-Vlaanderen. Een rilling van koortsig, onweersstaanbaar leven vaart door den lande. We worden een vrij, zelfstandig volk. Alom staan de mannen en vrouwen rechtop "met hartig hart en koppigen kop" en zweren dood aan Havere. Alom klappt de fiere, geelzwarte Leeuwenvlag en dreunt dreigend en stormend de machtskreet: **In Vlaanderen Vlaamsch!** Uit moet het met het bestuur dat ons 88 jaar verdruckte en vertrapte, dat ons voor wat goud aan den vreemde verkocht en ons beste bloed ongenadig en wreed-aardig vergieten deed!!

Vlaanderens Zelfstandigheid is uitgeroepen en de regeering vervallen verklaard. Straks teekenen we een afzonderlijke vrede en slaan we onverwijld de handen aan 't werk 'bin in ons eigen huis, waar we dan voor goed heer en meester zijn, een rijk en bloeiend volk te worden.

Streng, onverbiddelijk streng zullen we voor uw beulen optreden, als ze ooit durven weerkereen: de Haversche paljassers en uw militaire overheid.

Nr 24. Tract : « Broeders van den Yzer ».

Rekenschap zullen we vragen, Bernheim, 'dwingeland en moordenaar van ons Vlaamsche jongens, verkrachter van onze Vlaamsche maagden, gij afschuwelijk wangedrocht van een joodschen Boche, rekenschap om de tranen hier op aangrijpende meetingen vergoten door arme, doodbrave moeders, wier zonen ge om hun fiere volksgezindheid de gevangeniszen onzond of deed sneuvelen binst verkenningstochten

Rekenschap zullen we vragen, in 't aanschijn van heel ons volk, gij allen de schurtige, ploertige fiëlters, vetgemest met ons zweet en ons bloed en pocheud steeds, een kralenden champagnebeker in de hand, dat al de Vlamingen ten dood moesten en Vlaanderen van top tot teen zou verfranscht worden.

Nietwaar, Minister de Ceuninck, die toen ge nog afdelingsgeneraal waart, zo stralend gelukkig de roemer kondet opheffen op de gezondheid van al de Vlamingen, gesneuveld tijdens de uitzinnige ritten die ge had doen uitvoeren.

Broeders, broeders van gister in de slavernij en den dood, broeders, me
nog duurbaarder op heden,

Vlaanderen roept u!

Brussel den 23 Mei 1918

Karel de Schaepprijver
korporaal 3^e linie, 7ste kompanie

Nr 25. Tract : « Broeders van den Yzer »,
(Keerzijde.)

Laat dan teerhartigen en gevoelsmenschen (V) terzijde, die voor de
logische uitwerking hunner beginselen teruggedeinzen. Als die in
werkelijkheid hun volk liefhadden, zouden zij er iets voor geoffert
hebben. Nu vreezen zij 't gezag te verliezen dat zij vroeger bezaten
en waarop zij nog rekenen om later knig een leidende rol te
spelen. En intusschen blijven zij ongevoelig aan Vlaanderens lijden
en weigeren hun volk den zedelijken steun dien het nu meer dan
oort behoeft.

Vlaamsche soldaten, gij hebt reeds meer dan vier lange
jaren gestreden en geleden. Dat nu dat alles aan Vlaanderen
ten goede kome.

Staat recht voor uw recht: uw volk verwacht van u de laatste daad.

Yzerjongen.

Inlichting en documentatie worden gevraagd.

en 't ge...

Gij hebt de regeering van
doodvonnis moet voltrokken. Nu is 't uur van Vlaand
uur verliest gaat misschien de eeuwigheid voor Vlaanderen verloren.

Laat dan teerhartigen en gevoelsmenschen (V) terzijde, die voor de
logische uitwerking hunner beginselen teruggedeinzen. Als die in werkelijkheid
hun volk liefhadden, zouden zij er iets voor geoffert hebben. Nu vreezen zij 't
gezag te verliezen dat zij vroeger bezaten en waarop zij nog rekenen om later
terug een leidende rol te spelen. En intusschen blijven zij ongevoelig aan Vlaan-
derens lijden en weigeren hun volk den zedelijken steun dien het nu meer dan
oort behoeft.

Vlaamsche soldaten, gij hebt reeds meer dan vier lange jaren gestreden
en geleden. Dat nu dat alles aan Vlaanderen ten goede kome.

STAAT RECHT VOOR UW RECHT; UW VOLK VERWACHT VAN U DE LAATSTE
DAAD!

Yzerjongen.

Inlichting en documentatie worden gevraagd.

Charpentier
officiële Mittheilung an
VI. Frontpartij (Debeuckelaere)

Veel reeds is gedaan en nog blijft er onewig veel te
verrichten over. 't Zal de taak zijn der Yzerjongens 't werk hunner broeders

Nr 26. Handschrift en gedrukt exemplaar van den tract van Char-
pentier. Dit gedrukt exemplaar werd gevonden tusschen papieren
van het IV° Duitsche leger. Onderaan met potlood de bemerking
« Charpentier (officiële Mittheilung an VI. Frontpartij (Debeucke-
laere). Charpentier, officieele medeling aan Vlaamsche Frontpartij
(Debeuckelaere).

Vlaamsche Soldaten!

Iederen dag moet Uwe overtuiging groeien dat de Haversche regeering U uit rechtvaardigheid Uwe heiligste Vlaamsche rechten noch nu, noch ooit zal schenken. Klaarder en klaarder kunt gij bemerken, dat de Vlaamschhaters die huichelend beweren het Vlaamsche vraagstuk na den oorlog te zullen oplossen, U zoeken te bedriegen.

De Belgische taalkommissie was een nieuwe kaakslag voor 't VII volk. De eene helft dier heeren die deel namen in Walen; nu, in Wallonië is geweest U te vereenigen om sterker te staan tegen de vijanden van Uw volksbestaan.

Velen luisterden, maar er bleven ook nog onverschilligen die denken dat alles van zelfs zal komen omdat het recht is. Vlaamsche soldaten, de Vlaamsche Beweging is Uwe beweging, is een volksbeweging en daarom moet gij ze leeren kennen en meestrijden.

Gij voelt iederen dag dat Vlaming zijn in 't leger zinsverwant is met verwerping zijn, en gij zoudt niet durven inzien dat dit anders zou kunnen zijn. Nochtans uwe geleerden en studenten werken onverpoosd opdat Vlaanderen thuis zou zijn voor alle Vlamingen.

Wanneer gij dert gij liever Uwe krachten in politieke twisten, zodanig verwaarloosd, dat wij met droefheid uwe Vlaamsche soldaten, wij willen u niet afschrijven, omdat gij de

lijh wakker schuldten. Gij zijt het deel en de loekant van Vlaanderen. Omdat gij oon België's en Vlaanderen's vrijheid meest geofferd hebt, zal en moet uwe stem krachtigst klinken en die stem moet zijn "In Vlaanderen Vlaamsch". Vlaanderen van de Vlamingen. God gane het.

Karel Van Sante
Bankier 23ste Rue

Vrijzonden, vraagde geobhmenter de mederwerkers in bezicht zijne fontouiden, dat hy en zijne makkers omint op 't standpunt staan van proef en in nauwe betrekking met de Vlaamsche soldaten was ook den vlog die bewijders vertouwen ginezen.

2° Propaganda maken in den zin der Frontpartij, 't is te zeggen activism en defaitism terzelfdertijd.

Echter bemerkt men al spoedig dat het tweede overwegend is.

De meeste dier vlugschriften, inderdaad, zijn **ONVERHOLEN AANSPORINGEN TOT VAANDELVLUCHT.**

Onnoodig lang over die vlugschriften te spreken. De toon was steeds dezelfde. In een dezer schrijft De Schaepdrijver : « *Wat De Ceuninck, Bernheim en anderen hier te wachten staat is eenvoudig de doodstraf* ». Hij dacht waarschijnlijk aan de straf *die zijne eigene misdaad verdiende...*

Hoe die vlugschriften door bemiddeling der Duitschers in onze loopgraven terecht kwamen, weten we reeds.

Een der vlugschriften nochtans verdient bijzonder onze aandacht : het is het vlugschrift van Charpentier waarin hij, *volgens afspraak*, zijn **OFFICIEEL VERSLAG AAN DEN RUWAARD** brengen moest, en dat door zekere woordschikkingen, tusschen den Ruwaard en Charpentier overeengekomen, te herkennen was.

« AAN DE VLAAMSCHE SOLDATEN.

Als gij in de bloedgrachten van den IJzer de dagen en de nachten over u hebt voelen heenschuiven troosteloos lang, hebt gij dikwijls vol verlangen uitgekeken naar Vlaanderen aan de overzijde. Met angstig hart hebt gij de gebeurtenissen der laatste tijden nagegaan e hoop en vrees hebben u beurtelings aangegrepen. De wichtige vraag moet gij u gesteld hebben : weet het volk in Vlaanderen dat in 't IJzerleger het Vlaamsch gevoel het krachtigst leeft en Vlaanderen er zijn koenste verdedigers vindt!

De boodschap is gebracht, de dageraad van Vlaanderen's zonne is hier opgerezen omluisterd van den bloedschijn der IJzerhelden. Het Vlaamsche volk weet nu welk een tragischen strijd om het zijn of niet zijn, zijn edelste zonen doorworstelen. « Vlaanderens Weezang aan den IJzer » heeft voor aller oogen het drama ontvouwd waarin gij helden en martelaars zijt. In een storm van verontwaardiging en woede heeft het Vlaamsche volk vloek en verwensching geslingerd naar het hoofd der Haversche beulen. Vuisten staan dreigend gebald om het lijden en den dood van zooveel jongens te wreken. Duizenden zijn gereed voor Vlaanderen's heil den strijd tot het uiterste te voeren opdat uw bloed niet nutteloos zou gevloeid hebben.

En met de rilling van smartgevoel die iedereen doorzinderde is een groote vreugde over 't land gegaan. Want wie zal Vlaanderen nu nog te vreezen hebben nu zijn sterkste zonen aan zijne zijde staan, nu zooveel krachtige armen zijnen dienst zijn toegewijd? Laat de Franskiljons nu nog hopen dat het leger bij zijn terugkomst zal dienen om hun vuige verfranschingsplannen uit te voeren. De tijd zal hen leeren dat hun rijk ten einde is.

Aan de groote taak ons opgelegd hebben wij overdroten gearbeid

met inspanning van alle krachten. *Uitsluitelijk volgen wij* (Charpentier en Van Sante N. v. d. S.) *diegenen in wien gij betrouwen stelt en geen haarbreed zijn wij afgeweken van den voorgeschreven weg. De heilige tucht, aan dewelke wij immer onderworpen blijven, hebben wij ten stipste gehandhaafd.* Doch gebrek aan inlichting heeft soms den twijfel in ons harte geslagen.

I, II, III, IV (1). Veel reeds is gedaan en nog blijft er oneindig veel te verrichten over. *'t Zal de taak zijn der IJzerjongens 't werk hunner broeders te voleinden en te bezegelen.*

Uit moet het zijn met geduld dat lasheid wordt, met zachtheid die lamlendigheid is. Waarom gedraald als 't recht dat gij vraagt steunt op de macht die gij bezit. Moeten enkelingen ontzien worden als 't welzijn van gansch een volk op 't spel staat? Moet het bloed aan den IJzer vergoten niet dienen om dat welzijn te bevorderen of zal het door de vijanden van onzen stam tegen ons eigen zelf worden aangewend?

Vier lange oorlogsjaren hebben de Vlamingen uitgeput en zijn beste krachten gesloopt. Nu moet er een einde gesteld aan onrecht en schande, aan rouw en ellende, aan lijden en ballingschap.

Ja, nu moet het, want het volk roept om vrede, en die stem moet gehoord worden!

Al het bloed dat gevloeid heeft voor België is voor Vlaanderen nutteloos geweest en zelfs noodlottig. Waarom nog offeren aan den dood als Vlaanderen uw leven noodig heeft. Uw volk de opperste weldaad schenken, terug de vreugd en 't geluk in aller huiskring brengen, dat is uw plicht.

Gij hebt de regeering veroordeeld die volhardt in hare misdaad, haar doodvonnis moet voltrokken. Nu is 't uur van Vlaanderen geslagen en als gij dat uur verliest gaat misschien de eeuwigheid voor Vlaanderen verloren.

Laat dan teerhartigen en gevoelsmensen (V) terzijde, die voor de logische uitwerking hunner beginselen terugdeinzen. Als die in werkelijkheid hun volk liefhadden, zouden zij er iets voor geofferd hebben. Nu vreezen zij 't gezag te verliezen dat zij vroeger bezaten en waarop zij nog rekenen om later terug een leidende rol te spelen. En intusschen blijven zij ongevoelig aan Vlaanderens lijden en weigeren hun volk den zedelijken steun dien het nu meer dan ooit behoeft.

Vlaamsche soldaten, gij hebt reeds meer dan vier lange jaren gestreden en geleden. Dat nu dat alles aan Vlaanderen ten goede kome.

Staat recht voor uw recht : uw volk verwacht van u de laatste daad!

IJzerjongen.

Inlichting en dokumentatie worden gevraagd. »

(1) I, II, III, IV, V: Vlaamsche leiders die Charpentier was moeten gaan vinden (o. a. Dörfel, Depla, Speleers.)

DE EENIGE WEG NAAR VREDE!

Het vreemde Rijk moet niet langer het recht naast onze nationaliteit
pleiten verdedigen. Het moet de twee aangevallen Frankrijk en Duitsland en
handen houden. Het zou het alleen doen wijge en verdedigen!

Was het onzijdig? Nooit en in niets!

Door de Belgisch-Fransegenootschap draaite het van veld in de helte van Frankrijk
niet eigen belang in het gevecht, maar degenet al wat Frankrijk was van vroeger tot
nu toe en het FRANKRIJK in onze tweedelige politiek was gevestigd. Het open
lijf het Fransegevecht Congres van Arden. Een een opzichts, zonder protest, te
aangevoeld van een steunvriend der Belgische Bewegingsverleeren, met de
wonderen van de N. Handels Beweging maar zelfs de aanwezigheid bij Fransegenet.
Van Brugemeters van groote sterke streek, welke gesteld, verordent te
Partij op een feestmaal te verklaren bij Frankrijk het om onze wat niet
verrekenen, en licht I maar een weg te doen.

Missien Deven werd weder protest van onze een Regiering, lang lang te
verklaren, dat het doet het Franseche desingering aan de Wereldkongressing van
Geneve, het versterken van den Franschee overloet en de behoeving van de
Vlaamsche Beweging.

Dit vroeten gebrakte men te sommige scholiet van Gend, handtoeken
waarv Duitsland als een barbaarsch land, dat alleen betuifde te de de
voorgelede!

Het noodakelid verplek van dit alles was, onze veld met ENGLANDING
FRANKRIJK in de een steunvrienden oorlog.

Hoe tot Vrede geraken?

Zoolang wij poppen zijn in Franseche handen is er geen gevecht dat
de Belgische Kampen met hun 80 MILJARD frank, liden, groote
doele voer een appel en een al aan de Franseche Banterabriek
van Schneider en Croiset verkecht, eene roumsachtige wapenscheik
worden die Duitsche land voortdurend bedriegen en minen om de
jaren een nieuwe oorlog verwekken.

Duitsche land kan een Fransche en België nooit dulden.

Een helid, aanwezig aan Duitsche land, dat de 100 te moet aanvaard
worden en al voertegen de land is, en het hart van Frankrijk verplek.

EEN ZELFSTANDIG VLAANDEREN ALLEEN LEIDT NAAR VREDE.

De Vlaamingen hebben getuigd, dat zij geen FRANKRIJK of ENGLANDING
aanvaarden, te de de voor hun Vlaamseche te leven van groote naar het hun gestreden veld
te leuen.

NOCH FRANSCH NOCH DUTSCH

Dit is de eenige weg naar vrede! De de groote verdedigen worden onvrijheid
ZATERDAG, 30 APRIL te 6 uur **ACADEMIE** St-Elisabeth,
te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth,
te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth.

De de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth, te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth.

De de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth, te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth.

De de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth, te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth.

De de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth, te Antwerpen, te de groote meet der **ACADEMIE** St-Elisabeth.

N° 42.

Antwerpen, het laatste lotwerk onze onafhankelijkheid te verdedigen, viel ophoudelijk den bezetter in den rug en zette ANTWERPEN
en eigen land om PARIJS, het woemede land TE REDDEN.

DE BELGISCHE REGERING.

Wie heeft nu weer het Vredesaanbod van Rijkskanselier Hertling geweigerd? en is de
oorzaak dat wij armer en armer worden, dat wij onvermijdelijk naar het bakroet gaan?

DE BELGISCHE REGERING

De Belgische Min sters wisten dat de oorlog kwam. BEGEREM, Staatsminister, verkocht
een jaar op voorhand zijne Congolesche aandeelen om geheele dorpen in Vlaanderen te
kopen, want de grond blijft en papier kan waardeeloos worden.

DE BELGISCHE REGERING

Onze Regeering wist dat de oorlog kwam. Zij deed niets om er aan te ontsnappen.
Zonder ons te raadplegen, heeft zij zich in dien gruwelijken, bloedigen hamp gestort.

ons arm en ellendig gemaakt. Zij is schuldig aan den dood of de vermindering voor het
leven van 100.000 Vlaamsche jongens.

De oorzaak van al onze ellende is de BELGISCHE REGERING.

WEG ER MEDE!

Met duizenden naar de GROOTE VOLKSVERGADERING van Zaterdag 30 Maart,
TE 8 UUR 'S AVONDS, in de Grootte Feestzaal van het Koninklijk Conservatorium.

SPREKER: **HECTOR FLANQUAERT**

Advocaat. Bijgevoegd Volksovereenwoordige voor A-181, O-31.

Onze eisch: De Souvereinen Staat Vlaanderen, en de onmiddellijke verbetering
van den toestand van het Vlaamsche volk door dien Staat.

TE 6 UUR GROOTE LIEDEBOND, met herhaling van onze liederen en medeverking met
Nationalistische Harmonie. Assieieren van: JEN FRANSVEL, woorden van L. De Gayer, muziek van Peter Benoit.

N° 43.

Nr 43. Aktivistische plakkaten door de Duitschers
voor onze lijnen gelegd.

ERSTE TRIOMF

BROQUEVILLE de ongeluksvogel van ons land, had gezworen Vlaanderen en de Vlamingen te vernietigen. Hij, die met eene Francaise gehuwd, rond St-Quentin in Frankrijk reusachtige domeinen en belangen bezit. Hij, die ons uit blinde hejue tot Frankrijk in den oorlog joeg en het Vlaamsche bloed bij heken deed vloten. Hij die zich harincklig tegen de inrichting van Waalsche en Vlaamsche regimenten verzette en aldus de dood van duizenden onzer arme jongens op zijn geweten heeft.

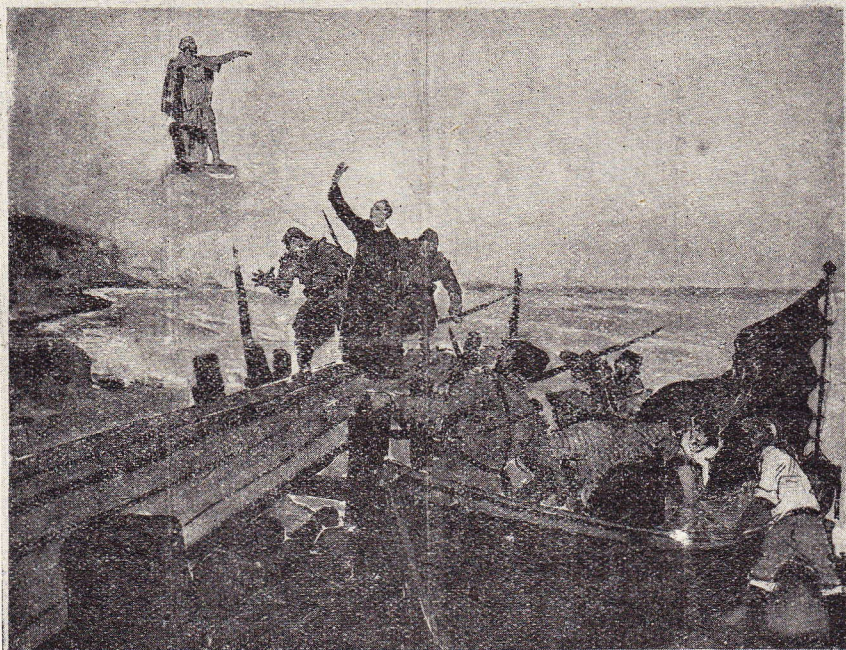
Hij, die zich aan Engeland door een schandelijk handelsverdrag verbond, om ons geheel aan de Entente na den oorlog vast te leggen. De uitroeper van Vlaamsche taal, Vlaamsch recht en Vlaamsche democratie.

« Staat recht voor uw recht : uw volk verwacht van u de laatste daad! »

Men merke voorai den volzin :

« Uitsluitelijk volgen wij (Charpentier en Van Sante, N. v. d. S.) diegenen in wien gij betrouwen stelt en geen haarbreed zijn wij

Een Martelaar voor Vlaanderens Vrijheid!

Jacob van Artevelde, wij blijven U trouw!

Priester Dr. Paul Van der Meulen, aalmoezenier in het Belgisch leger, werd naar de tuchtcompagnie op de kale, eenzame transche rots Cézembre verbannen, omdat hij het recht van zijne Vlaamsche jongens verdedigt heeft.

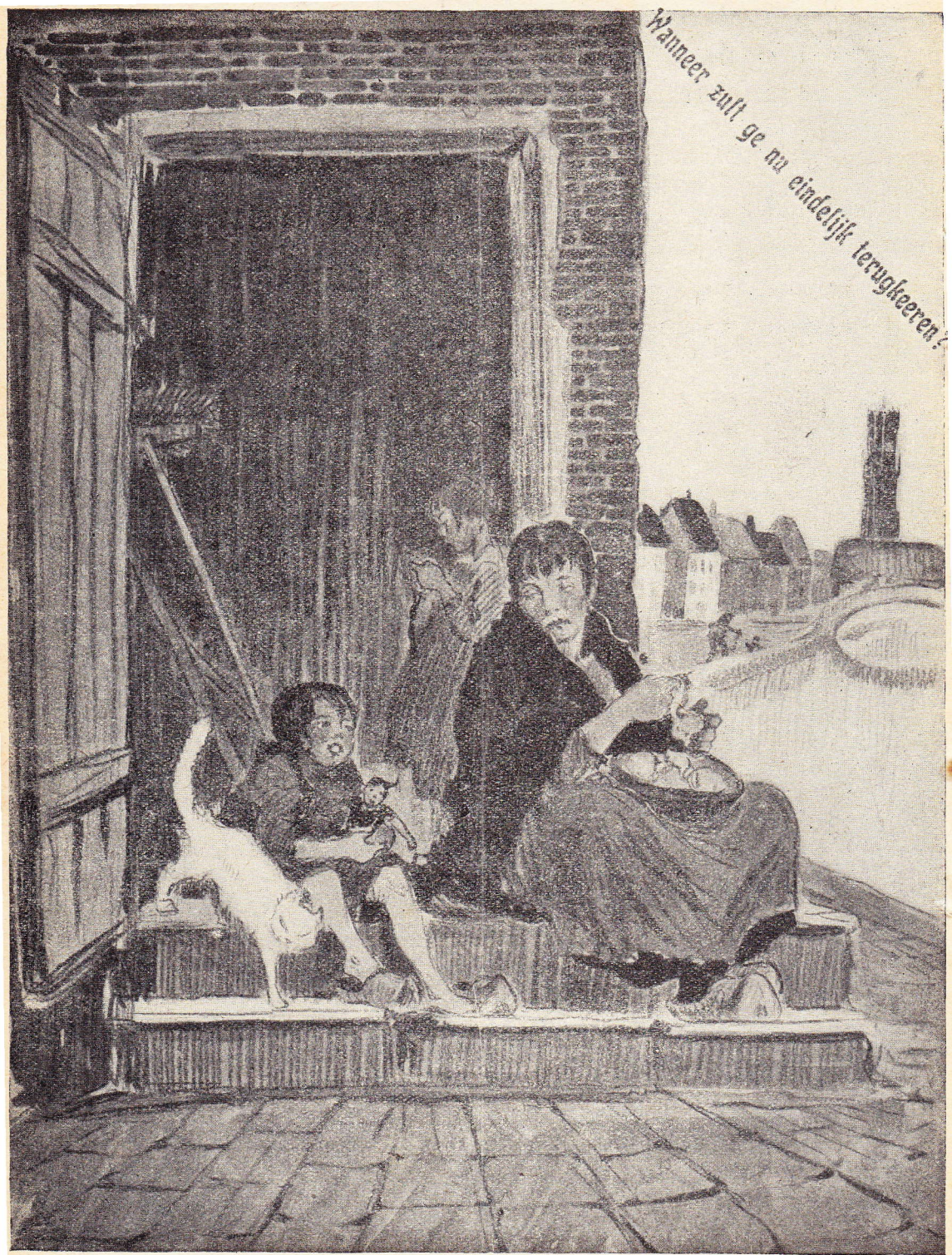
Nr 36. Gekleurd plakkaat van Duitschen oorsprong. (Aktivistische propaganda.)

afgeweken van den voorgeschreven weg. De heilige tucht, aan dewelke wij immer onderworpen blijven, hebben wij ten stipste gehandhaafd. »

Waaruit ten overvloede blijkt, dat ze OP BEVEL VAN DE LEIDERS hun verraad gepleegd.

Naast die vlugschriften wierpen Duitschers en activisten ook nog activistische en defaitistische chromo's.

Wanneer zult ge nu eindelijk terugkeren?

Nr 37. Gekleurd plakkaat van Duitschen oorsprong.
(Defaitistische propaganda.)

Zou hij nog leven?

Nr 38. Gekleurd plakkaat van Duitschen oorsprong.
(Defaitistische propaganda.)

De beschieting van Oostende door de Engelsche vloot op 22.9.17.

Nr. 39. Gekleurd plakkaat van Duitschen oorsprong.
(Propaganda tegen Engeland.)

De Engelse
voorvechters
der beschaving aan
het werk!

Hoe Engeland
het rampsalige
België wil bevrijden!

De ouders, vrouwen en
kinderen van de Belgische
soldaten verminken, hunne
woonsteden platleggen, en
de heele rijke streek
herschepjen in een woest
trechterveld.

Nr 40. Plakkaat van Duitschen oorsprong. (Propaganda tegen Engeland.)

Nr 41. Gekleurd plakkaat van Duitschen oorsprong.
(Activistische propaganda.)

Biede geeft de ontvang do'or zwaaien
met de helm of stok te verstaan.

Bitte bestätigt den Empfang durch
Schwenken mit Helm oder Stock.

Bele chreuten van
worte die toche kamroden
Niet zoveel chreuten
Wie schiet ook nae
Stuicht Mergel greef retur

Nr 47. Duitsch verzoek om niet te schieten, met potlood op den rug van een « Aalmoezenier Vandermeulen-plakkaat ». (Zie n^r 36.)

S'il vous plaît, messieurs,
nous adresser, que vous avez pu
recevoir et nous apporter quelques
paquets de sucre, si vous pouvez
quelques d'autres paquets, s'il y
a de cette manière nous.
Si vous le pouvez, nous
plutôt, autrement, nous avons

Nr 48. Briefje van Duitschen oorsprong, in 't Fransch opgesteld, en gehecht aan een exemplaar van « Vlaanderens Weezang aan den Yzer », dat met andere schriften door de Duitschers in onze lijnen werd bezorgd.

B. De Brievenbus.

Van Sante maakte rechtstreeks deel uit van den inlichtingsdienst bij het 4^e Deutsche leger. Hij deed de vlugschriften in onze lijnen werpen op de best geschikte plaatsen. Maar weldra vond hij nog iets beters. In hunne propagandatochten zouden de overige afgevaardigden aan

Nr 28. Brievenbus, door de Duitschers voor onze lijnen geplaatst. Daarop in half-Vlaamsch, half Nederduitsch : « Briefjes inschieten von U. Wij zullen afsturen tot Vamili en elders ».

de lieden die een familielid op 't front hadden voorstellen hun een briefje te doen geworden, langs een neutraal land; natuurlijk, zei men hun, moogt ge geen kwaad van de Duitschers zeggen. Vele moeders, vrouwen, zusters, die naar een woordje nieuws snakten, overhandigden aldus een briefje, waarin ze meestal hun nood kloegen,

hun angst over den duur van dien eindeloozen strijd, en waarin zij tevens om een klein antwoordje, een teeken van leven, smeekten.

Eens in 't bezit gesteld dier brieven, liet Van Sante ze vermenigvuldigen en verschillende pakken maken. Voor het front eener divisie waar de Frontpartij zekere aanhangers telde, werden dan deze pakken neergelegd op de plaatsen die door overloopers waren aangewezen; en om te doen verstaan dat er mocht geantwoord worden, werd op dezelfde plaats een brievenbus gesteld.

Van dien dienst maakten vaandelvluchtige activisten gebruik om aan hunne makkers op het front te schrijven en ze insgelijks tot de desertie aan te zetten.

De brievenbus ('t is te zeggen de reeks berichtjes aan frontsoldaten) van het tijdschrift « Door Vlaanderen heen » werkte in denzelfden zin.

Ziehier enkele staaltjes :

(*) *C. Fr. (Grenadier) maak je gereed, kerel. Maak dat je er niet bij bent als de harde noten worden gekraakt.*

De C. Ch. Doe wat ge doen moet, vaag ze aan België.

Gr. J. Kom spoedig onze rangen versterken.

M. R. In naam onzer vriendschap, wensch ik u hier spoedig bij mij.

S. G. Velen uwer oude makkers wenschen dat ge mee komt bouwen aan ons nieuwe nationaal gebouw.

C. J. Het wordt warm, hé? Vaag er je voeten aan.

IJzerjongen (Charpentier, N. v. d. S.) aan den R. (Ruwaard, N. v. d. S.) vraagt gedocumenteerde medewerkers.

Maar de Duitschers en de hen voorlichtende activisten, bedrogen zich deerlijk, toen ze de Vlaamsche soldaten naar eigen maat wilden meten. De overgrootste meerderheid had voor hen slechts verachting over.

Eens zelfs wilden zij meer rechtstreeksche propaganda beproeven. Een der taalmannen van den inlichtingsdienst, vergezeld van twee activisten uit het kamp van Kortrijk, begaf zich in de loopgraven van eerste lijn, dicht bij onze grachten gelegen, tegenover eene divisie die zij dachten door het activisme aangetast te zijn, en begon in de Vlaamsche taal de mannen toe te roepen, hen aanzettende tot vaandelvlucht. Zij moesten zich haasten goede dekking te zoeken, en de plaat te poetsen, want naast scheldwoorden kregen ze weldra ook andere argumenten naar den kop...

C. « Door Vlaanderen heen ».

Dit tijdschrift, voor het Belgisch front bestemd (eenige exemplaren werden naar Göttingen gezonden), verscheen vanaf 1918 wekelijks

op vier bladzijden van klein formaat en werd in de drukkerij der *Kriegszeitung* (officieel blaaf van het 4^e Deutsche leger) gedrukt. Alle kosten werden gedragen door den inlichtingsdienst. In 't begin was een Duitsche taalman met het opstellen gelast. Later nam Godfried Rooms, die te Göttingen de ziel der activistische beweging was geweest en die om bewezen diensten was vrij gelaten, het bestuur over. Hij had Vlaamsche medewerkers en vier photographen te zijner be-

Door Vlaanderen heen

Geïllustreerd bijblad

Nieuws van bij U!

Het was een heete beroving toen voor een tijdje in den lachenden Meimaand zoo menig een hoopje
keere jongens, boden van onze geliefde helden, van zichter de bloedin kwamen opdaken om aan ons

volk de ellende te vertellen die te door-
lijd op elken Vlaams-
cher soldaat, welke
nog zijn ouders of
zijn vrouw niet
heeft vergeten, en
in herinnering aan
geest het duurzame
vaderland — dat he-
laas altijd voor u zo-
ver blijft liggen —
zine Vlaamsche tale
nog niet heft willen
verzuigen voor een
aanzakig geulbrakkt
Beulenanstrakkt.
Zij hebben ons doen
trillen van aandoen-
ning toen zij pl. die
Roepje gade. Inwe-
nannen neemden van
jongens die vervuld
werden, getraikt, ge-
vangengeset, verban-
nen, mishandelt, in
den doof getand of
doofkesard enkel en
altes ondet zij Vla-
misch waren!
Een persel van ver-
ontwaardiging is ons

Korps. Karet de Schaepdrijver.
— linie

naar de keel gestegen
en wij hebben den
kreet: vuige volks-
moordenaars! niet
kunnen wegdroppen.
De grootste treur-
zang in de lange hi-
dusgeschiedenis die
ons volk onder het
Belgische juk heeft
doorgemaakt, is ze-
ker wel het zieldroe-
vige kleine boekje,
dat geschreven werd
met het heilige bloed
van al de Vlaamsche
helden die streden
leden en smietten on-
der de knoet van die
van Havere — het
boekje dat hier in ons
handke de gemeen-
ten lusschudt en als
elch op den wekroep
van onze soldaten
overal kreten van ver-
ontwaardiging lot-
maakt.
**"Vlaanderens Wee-
zang anden Ysar!"**
Wat hoeven wij,
arme Vlamingen, nog

te praten van Russisch tsarisme: te Havere zetelen een heele hande kleine tsars, die onze jongen dood-
maaten en omoorden om luusje leuze: "na den oorlog zullen er in België geen Vlamingen meer zijn!"
getrouw te blijven.
Vraeger schreef een der beste Vlaamsche dichters: "het bloed des volks roept: Vlaamsch! en gij
g'en hoort het niet!" Door het toedoen van onze kranke Vlaamsche leiders van de frontpartij zal ue

Nr 29. Nummer van het blad « Door Vlaanderen heen », met portret van den overlooper de Schaepdrijver.

schikking, twee Belgen en twee Duitschers. Later nog nam Van Sante het bestuur over.

Die G. Rooms was de volmaakte type van den zedelijk vervallen kerel; tot in de gemeenste verklikkerij was hij terecht gekomen. Lakei der Duitschers, scheen hij in het overdragen en in de bestraffing zijner landgenooten een duivelsch genot te vinden.

Wij laten hier enkele namen volgen uit een zijner rapporten, waarin

...velden den rooier in de kluis van 't wolf diamant. Gebruiken uw waken en om zals dit belangrik
bedrijf in Kun land uit te oefenen. Te Antwerpen is men hierover ten zwaare tegen Engeland over-
wonden. De vachtelingenwers verberet u de ware toedracht der zaak!

Marcus Thonfa: Gij hebt het recht als Vlaming dit niet te verdragen! Indien men u niet toegeeft, zijt
gij van eigen plicht ontslagen; het zelfbeslakkingsrecht is door de Patente erkend!

Colle Maurice, Louise Marcel, Cies Face Gent: Wij wachten op een daad van de Vlamingen ginder, dan
wordt Vlaanderen door de halve wereld erkend, dan is het voor goed gered en de weg naar den vrede
open! Kadensert loch niet lijk sukkel, waar men een patat toont en wijsmaakt dat het een oranje-
appel is.

Mrs. Parnand: In
groet, stelt het
goed! Vader te
Roase! Marie nog
lijk vroeger. Moer-
ort, en groot-
moeder verlangt
zoo naar u! Dit
naam van onze
vrouwe vriends-
schap, wensch ik
u hier bij mij!
Jeanne van de
Stalle stelt het best
altijd goed! Gime-
ren van Laura!

moeslies Gaston: Ben
je het nog niet
ben? Vele vrees-
gere vrienden
wenschen je te
zien medeleverer
van de inrichting
van ons Nieuw
Staatsgehoor!

Renauchamps Ede:
Dat mag je gerust
geleieven! Je
broer August van
de felsten, Tegen-

hoor! Wij wenschen jou wat meer fat bij! De juis van den Helena Swarthkring staant met ons in
't volle gedrang!

Stevens Oscar: Met Julie gaat het best! Pieter studeert te Gent! Je goetie ouders wenschen de Engel-
schen en Franschen naar de maan!

De Meyer Achiel: Nooit waren wij getuige dat een Duitsche zeldnaat erdons getroffen werd! Steeds ver-
rijzden de bismmen van de "allienés" Vlaamsched eigendom en doodden Vlaamsche burgers! Mier is
de verontwaardiging ten top gestegen!

Van den R. — Yzerjongen vraagt gedokumenteerde medewerkers.

Korp. Julius Charpentier & hinc

woordig in Hol-
land voor de zaak!

Berte Thure: Hoe maak
je het op je
versch sekretar-
iaal? Kan je
nichts laten hooren
van je? Ben je
niet benoemd om
weten hoe het hier
gaat?

Carole Joss: Geen
nieuws! Machtig
gant het trop lo!
Vaag er je voeten
aan!

Reyniers Folie: Eers
't z. w. Gant erant
je hartelijk grie-
ten. Zijn allemaal
aktivist! Onderen
ook wel hoog-
leeraar geworden.
Oudheden van de
Veepartij zijn al-
len revolution-
nairien!

De Bruyne Erits: Je
bent een goetie.

Door Vlaanderen heen

Geïllustreerd bijblad

De Paus en de Vlaamsche beweging!

Vlaamsche soldaten!

Pope Pius XI, Rome, 1929

De Paus heeft de Vlaamsche beweging niet alleen niet verwelkomd, maar hij heeft haar ook niet eens erkend. Hij heeft haar niet eens als een beweging van Vlaamsche soldaten beschouwd. Hij heeft haar niet eens als een beweging van Vlaamsche soldaten beschouwd. Hij heeft haar niet eens als een beweging van Vlaamsche soldaten beschouwd.

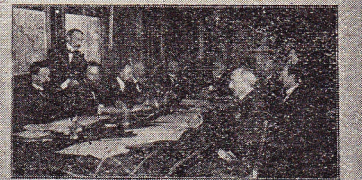
N° 31.

N° 32.

De Vlaamsche beweging is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten.

Onze Vlaamsche Regering.

De Vlaamsche regering is een regering van Vlaamsche soldaten. Het is een regering van Vlaamsche soldaten. Het is een regering van Vlaamsche soldaten.

De Vlaamsche regering, Brussel, 1929

Handwritten signatures and notes, including names like 'Abraham', 'Maurice', and 'P. de Maesseneke'.

N° 33.

Vlaamsche beweging is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten.

De Vlaamsche beweging is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten. Het is een beweging van Vlaamsche soldaten.

N° 34.

hij weerlooze burgers aan de wraakzucht onzer vijanden overleverde, omdat ze hun Belgisch vaderland beminden en dienden (spionnage, enz.).

Frans Lorre, Wondelghem; Philemon Steverlinck, « In 't Engelsch Paard », Gent; August Van Loo (Saffelaere) en twee priesters van aldaar — tegen wier in vrijheidstelling de frontleider zich verzet —; Armand Rasschaert, Gent; Heyman, Langemunt, Gent; Huis Maurtot,

N° 35. « Door Vlaanderen heen ».

4, Veldstraat, Gent; Logist, Gentbrugge; Verslot, (id.); Lefèvre (id.); Delbaere, (id.); Declercq en dochter, Kortrijksche steenweg, Gent; Asman, Sint-Denijs-Westrem; Heysen Edmond, Bagattenstraat, Gent; Vanderhaeghen, Camille, Lovendeghem; Becker-Hoyaert, Gent; Demoor, gezusters, Wachtebeke; Decoster, 20, Groentenmarkt, Gent, enz.

Ziedaar dus de « martelaars » als verklikkers hunner eigen landgenooten ontmaskerd.

RUDIGER

Flamenpolitik

Een « Front » aanval.

RUDIGER. — FLAMENPOLITIK

1922